

ହାତଖଣ୍ଡରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି

ଦେଶର ଆଦିବାସୀ ବହୁଳ ରାଜ୍ୟ ଭାବେ ପରିଚିତ ଖାତଖଣ୍ଡରେ ବିଧାନସଭାର ନିର୍ବାଚନ ପରିବେଶ ଯେତିକି ସରଗରମ ହେବାରେ ଲାଗିଛି, ଭୋଟଦାତାଙ୍କୁ ଆକର୍ଷତ କରିବା ପାଇଁ ଲାଗୁଆ ଏବଂ ଏନତିଏ ମେଂଟ ପକ୍ଷରୁ ଗଙ୍ଗା ବଂଚନର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ସେତିକି ସେତିକି ବୃଦ୍ଧି ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଖାତଖଣ୍ଡରେ ପୁଅମ ପଯ୍ୟାମ ମତଦାନ ସରିଛି । ନିର୍ବାଚନରେ ଖାତଖଣ୍ଡ ପାଇଁ ବିଜେପି ଜାରି କରିଥିବା ନିର୍ବାଚନ ଲଞ୍ଚାହାରରେ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକୁବ୍ୟବୀଠୀ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ମାସିକ ଆର୍ଥୀକ ସହାୟତା ଦେବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି । ରାଜ୍ୟର ସ୍ଵାତକ ଓ ସ୍ଵାତକୋତ୍ତର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦୂଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମାସିକ ୨୦୦୦ଟଙ୍କା ନଗଦ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଘୋଷଣା କରିଥିବାବେଳେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ‘ଗୋଗୋ ଦିଦି’ ନାମରେ ଘୋଷଣା କରିଥିବା ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନାରେ ମାସିକ ୨୧୦୦ଟଙ୍କା ଲେଖାଁଏ ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି । ସେହିପରି ଜ୍ୟେଷ୍ମମାନ-କଂଗ୍ରେସ ନେତୃତ୍ୱଧାନ ଲାଗୁଆ ମେଂଟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ମାୟା ସନ୍ଧାନ ଯୋଜନାରେ ୧୫୨୦୦୦୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାସିକ ଆର୍ଥୀକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ୧୦୦୦୦୦୦୦୦ ରୁ ୨୫୦୦୦ୟକ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାସିକ ଆର୍ଥୀକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି । ଏହା ନିସଦେହ ଯେ, ଉତ୍ସବ ଲାଗୁଆ ଏବଂ ଏନାତିକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ମହିଳା ଭୋଟବ୍ୟାଙ୍କ ଗଠନ ପାଇଁ ମହିଳାମାନଙ୍କ ରାଜକୋଷକୁ ଉନ୍ନତ୍ତ କରିଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ ହୁଏତ ଅତିରଂଜିତ ହୋଇନପାରେ । ଏହା ନିସଦେହ ଯେ, ଉତ୍ସବ ମେଂଟ ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଆଦିବାସୀ ଭୋଟ ପାଇଁ ଲାଭେଇ ଚାଲିଛି । ଖାତଖଣ୍ଡରେ ମୋଟ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ୨୯.୨ ପ୍ରତିଶତ ହେଉଛନ୍ତି ଆଦିବାସୀ । ରାଜ୍ୟର ୮୧ ଟି ବିଧାନସଭା ଆସନ ମଧ୍ୟରୁ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ୨୮୮ ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ ରହିଛି । ସେହିପରି ଆଦିବାସୀ ଭୋଟ ହାତେଇବା ଉତ୍ସବ ମେଂଟ ଯୋରଦାର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି । ବିଜେପି ତାର ନିର୍ବାଚନ ଲଞ୍ଚାହାରରେ ରାଜ୍ୟରେ ଯୁନିଫର୍ମ ସିରିଲକେର୍ଡ(ଯୁନିସି) ଲାଗୁ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିବା ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟକୁ ଏହାର ପରିସରରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିବାକୁ ଘୋଷଣା କରିଛି । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଖାତଖଣ୍ଡ ମୁକ୍ତ ମୋର୍ଚା(ଜ୍ୟେଷ୍ମମାନ) ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସରଣ ବୋର୍ଡ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି । ତେବେ ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ଲାଗୁଆ ମେଂଟର ଦବ୍ଦବା ରହିଛି । ଯାହାକି ଗତ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନରୁ ସଂକେତ ମିଳିଛି । ରାଜ୍ୟର ୧୪୮ ଟି ଲୋକସଭା ଆସନ ମଧ୍ୟରୁ ସମସ୍ତ ୪୮ ସଂରକ୍ଷିତ ଆସନରେ ଲାଗୁଆ ବୁଲ୍କ ବିଜୟ ହୋଇଥିଲା । ବିଜେପି ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୁ ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବାବେଳେ ଜ୍ୟେଷ୍ମମାନ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିସର ପାଇଁ ସାରନ ବୋର୍ଡ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି । ଅହୁରି ଆଦିବାସୀ ଭୋଟଦାତାଙ୍କୁ ଆକର୍ଷତ କରିବା ଲାଗି ବିଜେପି ବାଂଲାଦେଶୀ ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀ ପ୍ରସଂଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି । ଉଲ୍ଲେଖିଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ବାଂଲାଦେଶୀ ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀଙ୍କୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ହାତକୋର୍ଟରେ ଏବେ ଏକ ଜନସ୍ଵାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ମାମଲା (ପିଆଇଏଲ) ବିଚାରଧୀନ ରହିଛି । ଖାତଖଣ୍ଡର ସାତାଳ ପ୍ରଗଣା ଅଂଚଳରେ ବାଂଲା ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀ ବେଆଇନ ଭାବେ ବସବାସ କରୁଥିବା ପିଟିସନରେ ଦାବି ହୋଇଛି । ତେବେ ବାଂଲା ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀଙ୍କ ଦାଉରୁ ବିଜେପି କେବଳ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିପାରିବା ନେଇ ଦାବି କରିଛି । ଏହା କିନ୍ତୁ ନିସଦେହ ଯେ, ବହୁ ଚର୍ଚିତ ଜମି ଦୂର୍ମାତ୍ର ମାମଲାରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେମନ୍ତ ଘୋରେନଙ୍କୁ ରିପର୍ ଏବଂ ଜାମିନରେ ଖାଲସ ଘଟଣା ଏବେ ଲାଗୁଆ ମେଂଟ ପାଇଁ ବରଦାନ ସବୁଶ ହୋଇଥିବା କୁହାଯାଇପାରେ । ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନରେ ୪୮ ଯାକ ସଂରକ୍ଷିତ ଆସନରେ କିଜୟ ଏହାର ଜ୍ଞାନକୁ ପ୍ରମାଣ । ଘୋରେନଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କ ପନ୍ଥୀ କଷତିନା ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରଚାରର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ମହିଳା ଭୋଟରଙ୍କୁ ଆକର୍ଷତ କରିବାରେ ସମୟ ହୋଇଥିଲେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ବିଜେପି ଓବିସିଙ୍କ ଉତ୍ସବ ଜାତିର ଭୋଟ ହାତେଇବାକୁ ସମୟ ହୋଇଥିଲା । ଓବିସି ଓ ଉତ୍ସବ ଜାତିର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଏବଂ ୪୭.୨ ପ୍ରତିଶତ ଭୋଟ ହାତେଇଲା । ରକିତ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନରେ ଆଦିବାସୀ ଓ ମହିଳାଙ୍କ ଭୋଟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକ ହେବ, ଏଥୁରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ସେବା ଓ ଜ୍ଞାନର ତତ୍ତ୍ଵ

ନିରପମା ଭୟଁ

ଗୁରୁଙ୍କ ନିକଟରେ ଜଣେ ଶିଷ୍ୟ ଦାକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆସିଲେ । ଯିଏକି ସ୍ଵଭାବରେ ବେଶ ଶାନ୍ତ ଓ ନମ୍ବ ଥିଲେ । ନିଷାର ସହ ସେ ଗୁରୁଙ୍କ ସେବା କଲେ । ମାତ୍ର ଦୂର୍ବଳତା କେବଳ ଏତିକି ଥିଲା ଯେ ସେ ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ଆବୋ ଚେଷ୍ଟା କରୁନଥିଲେ । ତେଣୁ ଗୁରୁ ଅଧିକାରୀ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ପ୍ରେତ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ଫଳ ସବୁବେଳେ ନେଇରାଶ୍ୟଜନକ ଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା ଶିଷ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ସବୁବେଳେ କହୁଥିଲେ, “ଗୁରୁଦେବ ! ଆପଣ ଜଣେ ମହାନ୍ ଜ୍ଞାନୀ ପଣ୍ଡିତ ଯାହାଙ୍କ ସେବା କରିବାର ଅବସର ମୋତେ ମିଳିଛି । ତା’ଠାର ବଡ଼ କାମ ଦୂନିଆଁରେ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ତେଣୁ ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ କରି ଯେଉଁ କଳ୍ୟାଣ ଲାଭ କରିଥାଆନ୍ତି ତାହା ଆପଣଙ୍କ ସେବାର ପାଇଁ ।” ଦିନେ ଗୁରୁଦେବ ଶିଷ୍ୟକୁ ଜ୍ଞାନ ଓ ସେବାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦରେ ବୁଝାଇବାକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଶିଷ୍ୟ ! ସେବାର ସ୍ଥାନ ଜ୍ଞାନ କେବେ ନେଇପାରେ ନାହିଁ, କି ଜ୍ଞାନର ସ୍ଥାନ ସେବା କେବେ ନେଇପାରେ ନାହିଁ । ଯେପରି ଆଖର ନିଜସ୍ତ ଭୂମିକା ରହିଛି ସେପରି ଜ୍ଞାନର ମଧ୍ୟ ନିଜସ୍ତ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଅନ୍ୟର ଆଖର ସବୁବେଳେ ଅନ୍ୟର ହୋଇଥାଏ । ସେହିପରି ମୁଁ ଯେତେ ଜ୍ଞାନୀ ହେଇଥିଲେ ବି ମୋ ଜ୍ଞାନ ମୋ ପାଖରେ । ଯଦି ତୁମେ କେବଳ ମୋର ସେବା କରିବ ବିଦ୍ୟାକୁ ପସାଦ କରିବ ନାହିଁ ତେବେ ମୋ ଜ୍ଞାନ ତୁମକୁ ପ୍ରାସ୍ତୁତ ହେବାନାହିଁ । କାରଣ ଅନ୍ୟର ଆଖର ପରି ଅନ୍ୟର ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ବିପଦ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସିନଥାଏ । ମାତ୍ର ଆଜିକାଲିର ଅଧିକାରୀ ଗୁରୁ ଏତିକି ଶିଷ୍ୟକୁ ଖୋଜି ବୁଝନ୍ତି ଯିଏ ତାଙ୍କ କଥାକୁ ଅନ୍ତରାବେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବ ।” ଗୁରୁଙ୍କ ଏପରି ବାଣାରେ ଶିଷ୍ୟ କୌଣସି ଉଭର ଦେଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୁରୁ ଏହା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ କାହାଣୀ ଶୁଣାଇଲେ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଗାତ୍ରି ପୁଣ୍ୟ ଥିଲେ । ସେମାନେ ଆଜ୍ଞାକାରୀ ଓ ନମ୍ବ ସ୍ଵଭାବର ଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ବିବାହ ହେଲା ଓ କିଛି ବର୍ଷର ଅନ୍ତରାକରେ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା । ସମୟ ବିତ୍ତିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣଙ୍କ ବୃଦ୍ଧ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ଶରାର ଶକ୍ତିହାନ ହେବା ସହ ଦୃଷ୍ଟିକୁ କମିଗଲା । ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ବୋହୁମାନେ ଅନେକ ଥର ଆଖର ଅସ୍ତ୍ରୋପରାର କରାଇଲେ, ମାତ୍ର କିଛି ଫଳ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ବୃଦ୍ଧ ଭାବୁଥିଲେ ଆଖର ନ ରହିଲେ ବି ପୂର୍ବ ବୋହୁ ଓ ନାତି ନାତୁରାଙ୍କ ଆଖରେ ସେ ବକ୍ତି ଜାବନ ଦିତାଇବେ । ସମୟ ଅସିଲା ବୃଦ୍ଧ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିହାନ ହୋଇଗଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନ୍ୟର ସହାୟତା ଲୋଡ଼ିଲେ । ଏହାପଥ୍ର ଯେ ପରିବାର ଲୋକେ ତାଙ୍କ ଧାନ ରଖୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଦିନେ ରାତିରେ ଏତିକି ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ିଲେ ଯେ ଯେଉଁଥାରାଙ୍କ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଜାବନ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ରାତିରେ ହୋତାର ନିର୍ମିଲୀ ଲାଗିବାରୁ ପରିବାର ଲୋକ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଘରୁ ବହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ ମାତ୍ର ବୃଦ୍ଧ ଅନ୍ତି ହୋଇଥିବାର ଅସିବାର ବାଟ ଜାଣିପିଲେ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ନିଆଁରେ ପେଣ୍ଟିଫ୍ରେକ୍ ମଟିଶିଲେ । ଏହାପଥ୍ର ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟକୁ ପାଟିଲେ ଯଦି ଉଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧର ନିଜସ୍ତ ଆଖର ଥାଆନ୍ତା

ତେବେ କଣ୍ଠ ସେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥାଆନ୍ତା । ଶିଖ୍ୟ କହିଲା ନା ଗୁରୁଙ୍କା ।
ପୂର୍ବତନ ଜିଲ୍ଲା ସଂଯୋଜିକା (ଶିକ୍ଷା) ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟସାଇ ସେବା ସଙ୍ଗଠନ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

କା ରକ୍ତ ପୁଣ୍ୟମାର ପାହାତ୍ତ ପ୍ରହରେ 'ଡ଼ିଗାରସ' ଆମର ଏକ
ପ୍ରାଚାନ ପରଂପରା । ଏକଦା ଓଡ଼ିଶାର ସାଧକ ମୁଥ ସୁନ୍ଦର ବାଲି
ଜୀବ, ସମ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାପରି ବର୍ଷିକ୍ଷ କରି ଯାଉଥିବା ଆମର ଏକ ବିଶ୍ଵାସ

। ନିକଟରେ ପୁରାର ମାଣିକପାଶୀ, କୋଣାର୍କ ନିକଟରେରେ, ଖୋଲକାହେଇ ମିଳିଥିବା ପ୍ରାଚାନ ମୁଦ୍ରା, ଭଗପାତ୍ର ଓ ଜାହାଜର ଲଂଘର ଏହାର ସାତିଥିବିକ ସଭ୍ୟତାକୁ ପ୍ରତିବାଦିତ କରୁଛି । ଏ ପରଂପରା ପଥ୍ୟରେ ଥିବା ଲୋକକଥା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ସେ ଅମ୍ବଳକ ନୁହେଁ ଏହା କୁମେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରୁଛି । ଚନ୍ଦ୍ରକିତ ରଜନୀ । ସ୍ଵର୍ଗ ସୁନୀଳ ଆକାଶ । କୁହୁଡ଼ିର ମୂଳ ଆସ୍ତରଣ ଭିତରେ ଆଭରା ରୂପା ପରି ଶୁଭ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥାଏ ଏକ ଅପରାପ ମାୟା । ସତେ ଯେପରି ଜନ୍ମ ଆଲୁଆ ପହଞ୍ଚି ପହଞ୍ଚି ଆସି ଛୁଇଁ ପାଉଛି ମାଟି । ଆଜି ହେଉଛି ଡେଢ଼ିଆ ଜନଜାବନର ସବୁଠାରୁ ସୁରଣାୟ ଦିନ, କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣକା । ହେମନ୍ତର ଶିଶିର ସ୍ବାତ ବନ୍ଧାଶର ବେଳା । ଭଳି ଭଳି ରଙ୍ଗର ସେଇ କାଗଜ ଅଥବା କଦଳୀ ବାସୁଂଗାର ଢଂଗା । କାଠିରେ ମୁଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଚିଅ ଭିଜା ଦ୍ଵାରା ସଲିତା । ହାତରେ ପାନପତ୍ର, ଗୁଆ, ଅକ୍ଷତ, ରାଶିର ପଞ୍ଚଶୟ । କାଗଜ ଡଙ୍ଗାର ସଲିତା ପ୍ରଜ୍ଞିତ ହୋଇଥାଏ । ଗୁଆ ଅକ୍ଷତ ସହ ପାନ ଗୁଆ ଅର୍ପଣ କରି ପାଣି ଚହଲାଇ ଢଂଗାକୁ ଭସାଇ ଦିଆଯାଏ । ହୁଲି ହୁଲି ଓ ଶଙ୍ଖ ନିନାଦ ସହ ସବୁର କଣ୍ଠରେ ଗୋଟିଏ ଧୂନୀ “ଆ, କା, ମା, ତେ...ପାନ ଗୁଆ ଖାଇ । ଗାଁ ପୋଖାରାରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଆଲୋକ ପ୍ରଜ୍ଞିତ ସେଇ, କାଗଜ, ବାସୁଂଗାର ଢଂଗା । ଭୁଆଷ୍ଟୁଣୀ ବୋହୁଠାରୁ ବୃକ୍ଷା ଓ କୁନ୍ତି କୁନ୍ତି ପିଲାଙ୍କ ଭିତରେ କୋଳାହଳମାୟ ତଚ ଦେଶ । ମିଳ ବାଡ଼ିର ଚୁବ ଗାଡ଼ିଆଠାରୁ, ନଦୀ ଓ ସମୁଦ୍ର ଯାଏ ଏହି ଏକା ଦୃଶ୍ୟ ସବୁଠୁଁ ଡେଣିଶା ସାରା ଏ ଆମ ‘ବାଇତ ବନ୍ଧା’ର ପରଂପରା । ବୋଇତ ବନ୍ଧାଶର ସେ ଗଲଗଛ ମୁହଁର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁର ମାନସ ପଟରେ ଆଳି ହୋଇ ରହିଯାଏ ଆଜାବନ । ସିଂଦୂରା ଫାଟି ଆସୁଥିବା ଆକାଶ, ଲିତି ଲିତି ଆସୁଥିବା ତାରା, ମରିଲି ଆସୁଥିବା ଜହୁର ଆଲୁଆ, କୁହୁଡ଼ି ଘେରା ଦିଶନ୍ତ, କଳରବ କରି ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ମାଳ ମାଳ ଚଢ଼େଇ ସର, ଗାଁର ଅନନ୍ତଦୂର ମାଦିରରୁ ଭାଇ ଆସୁଥିବା ଅହୋରାଜ ସଂକୀର୍ତ୍ତନର ଉଦ୍ଦତ୍ତ ଶକ୍ତ, କୁଳବଧୁମାନଙ୍କର ପାଇଁଜି ସିଂହନୀ, ହୁଲିହୁଲି ଓ ଶଙ୍ଖର ଧୂନୀ ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ଦୀପାବଳୀରୁ କଳବା ରହିଯାଉଥିବା ବିଜ ଆତମବାଜିର କରାମତି- ଏବବୁ ଶଦ ମିଶିକିଧରି ଏକ ଅପୂର୍ବ ଆବେଗ ସୃଷ୍ଟି

କରେ । ବାରମ୍ବାର ତହଲା ପାଶରେ ଦୂରକୁ ଭାସ ଭାସ ଚାଲିଯାଉଥାଏ କାଗଜ ଢଂଗା । ଲିଭିୟାଏ ସଙ୍କିଳା, କିନ୍ତୁ ଆଜିଯାଏ ଲିଭିନାହିଁ ଏ ପରଂପରା କେତେଦିନର ଏ ପରଂପରା - ଆଜି ଯାଏ ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଏତିହାସିକ ପ୍ରମାଣ ମିଳିନାହିଁ । ଏ ମାଟିରେ ପ୍ରମାଣକୁ ଖୋଲି, ତାହାକୁ ଆଧାର କରି ପରଂପରା ପାଳିତ ହୁଏ ନାହିଁ ହୁଏ ବିଶ୍ୱାସବୋଧରୁ, ପିତ୍ତ୍ର

। କାର୍ବିକ ମାସରେ ଡେଡ଼ିଶାରେ ଅନ୍ୟତମ ପର୍ବ ପାଳିତ ହୁଏ - ବାଲିଯାତ୍ରା । ୧୯୧୩ ମସିହାରେ ଡେଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭାଗପକ୍ଷରୁ ଏକ ନୌଯାତ୍ରୀ ଦଳକୁ ନେଇ ସୁସଜ୍ଜିତ ବୋଲତ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲା ଛଂଦୋନେସିଆ, ବାଲି, ଜାରା, ସୁମାତ୍ରା, ବୋର୍ଦ୍ଦିଣୀ ନାମକ ଶତାଧୂକ ଦ୍ୱାୟମୁଖ୍ୟ ଏଇ ଶ୍ୟାମଦେଶ ବା ଛଂଦୋନେସିଆ । ଡେଡ଼ିଶାରେ ନୌଯାତ୍ରା ସଂପର୍କରେ କହୁ କିମ୍ବଦ୍ଦ୍ରିତ ପ୍ରଚଳିତ । ପୁରୁଷୋରମ ଦେବଙ୍କ କାଞ୍ଚିକୟ, ଜଗନ୍ନାଥ ବଳଦତ୍ତଙ୍କ କଳାଘୋଡ଼ା, ଧଳାଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିଯାତ୍ରା । ଏବଂ ମାଣିକ ଗରୁଡ଼ାର ଦିଖାଇ ରତ୍ନମୁଦ୍ରିକା ପ୍ରାଚୀନ କିମ୍ବଦ୍ଦ୍ରି ସୂଚନା ଦିଏ ମାଣିକପାଣଶାଠାରେ ଆବିଷ୍ଵତ ବୋଲତ ପ୍ରାଚୀନ ଚାନ ଦେଶର ପାତ୍ର, ଶ୍ରାନ୍ତଙ୍କାର ପ୍ରାଚୀନ ମୁଦ୍ରା । ଏହି ପ୍ରତିଭାତ୍ମକ ଖନନର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ ବିଶିଷ୍ଟ ଗବେଷକ, ବିଶେଷଜ୍ଞ ଡଃ କରୁଣା ସାଗର ବେହରା । ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଓ ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଯାତ୍ରା ସହିତ ଆମର ପରମାରା ନିବିଦ୍ଧ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ପରମାରା ପ୍ରତିପାଦିତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭେଗୋଳିତ ଅବସ୍ଥାନକୁ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉକ୍ତଳାୟ ପରମାରାକୁ ପୁନର୍ଶ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତ ଓ ଏତିହ୍ୟ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ । ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଯାତ୍ରାର ସୂଚନା ଆମର ବୈଦିକ ଯୁଗର ରହିଛି । ସିନ୍ଧୁ ସତ୍ୟତାର ଖନନରୁ ବୋଲତର ଖୋଦିତ ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ବାହାର ଦେଶମାନଙ୍କ ସହିତ ଆମର ବାଣିଜ୍ୟକ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ସଂପର୍କ ରହିଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଅଛି । ଭାରତୀୟ ନୌବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଙ୍ଗଲା, ତାମିଲନାୟକ୍ତ୍ଵ ଓ ଗୁଜ୍ରାଟାର ଭଲି ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଉପକୂଳର ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ସଂପର୍କ ରହିଥିବା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାରିଛି । ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର ନୌବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାହାର ଦେଶମାନଙ୍କ ସଂପର୍କନେଇ ପୂର୍ବ ବିଶେଷ କିଛି ଗବେଷଣା ହୋଇଥିଲା । ଏହା କେତେ ପ୍ରାଚୀନ ଏବଂ ଏହାର ଔତ୍ତିହାସିକ ଗୁରୁତ୍ୱ କେତେଦୂର ରହିଛି, ସେ ସଂପର୍କରେ ସବିଶେଷ ତ୍ୟେ ଆଜିଯାଏ ଉଦ୍ୟାନିତ ନ ହୋଇଥିଲେ ବି ଉକ୍ତଳାୟ ନୌବାଣିଜ୍ୟ ଯେ ଏକଦା ଥିଲା, ତାହା ଅନ୍ତରେ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ । ଆମର ‘ବୋଲତ ବାହାର’ ପରମାରା ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ, ଏକ ସତ୍ୟବର୍ଷ ଔତ୍ତିହାସିକ ଉପରେ ଏହାର ଉପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।



ପରେ ପଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଏକ ପାରାମରିକ ଧାରା ପ୍ରତି ଗରାର ସନ୍ନାନବୋଧନ ହେଲା । କିମ୍ବା ଏହି ସମୟରେ ମାସଟିଏ ପାଇଁ ଜଳେ ଆକାଶଦାପ । ପ୍ରବାସକୁ ବୋଇତ ନେଇ ଯାଉଥିବା ନିଜ ଆହ୍ଵାୟ ସ୍ଵକନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଜୟ ଶୁଭମନୀନାମରେ ଜଣାଇ ପ୍ରତିଦିନ ସଂଧାରେ ଯିଅ ଦାପଟିଏ ଠାତୀଯାଏ ସଳଖ ବାଣିଗତିରେ ଅଗ୍ରଭାଗ ଯାଏ - ସେ ଆଲୁଆ ଦେଖୁ ପ୍ରବାସୀତା ବୁଟେ, ଦେଖେ କେତେଦୂର ଚାଲି ଆସିଲାଣି ଜଳସାତ୍ରାରେ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଚତୁର୍ମୀସ୍ୟାମରେ ବାଣିଜ୍ୟ ଶେଷ କରି ପରବାସୀ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରେ - ଆଶାରୁ କାର୍ତ୍ତିକ ଯାଏ ହେ ମା । ବରାଭୟ ପ୍ରଦାନ କର - ସେଇଥି ପାଇଁ ଆ, କା, ମା ଭେଟି । ପୁଣି କାର୍ତ୍ତିକରୁ ବିଦାୟ ନିଏ ସାଧବ ପୁଅ ବର୍ଷାକାଳ ଆରମ୍ଭଯାଏ

ଜୀବନ ଚିତ୍ରନାରେ ଉପାଦତ ଗୀତ

ଡକ୍ଟର ତପନ କୁମାର ପାଳ

ଅଞ୍ଜୁନ କଥୃତ ଶ୍ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ୪୩, ସଞ୍ଚିତ କଥୃତ ଶ୍ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ୪୭ ଏବଂ ଧୃତଗାଣ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଶ୍ଲୋକ କଥୃତ । ଏହି ୭୪ ଶ୍ଲୋକରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଗାତା ଗ୍ରହକୁ ଅଠର ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭିନ୍ନ କରି ମହାଭାରତର ଅଂଶ ଭାବେ ଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଗାତାର ୧୮ ଅଧ୍ୟାୟ ହେଉଛି ୧୮ ଟି ଯୋଗ । ପ୍ରଥମ ଓ ଅଧ୍ୟାୟରେ ନିଷାମ କରିଯୋଗ, ଦୃତାୟ ଓ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଉଚ୍ଚିଯୋଗ ଏବଂ ଶେଷ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଜ୍ଞାନଯୋଗ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

ଧର୍ମ-ଅଧର୍ମ, ସତ୍ୟ-ଅସତ୍ୟର ଯୁଦ୍ଧ ମହାଭାରତରେ
କୌରବ ଏବଂ ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ସେନା ପରିସ୍ଵରର ସାମ୍ବାଦୀ ଥିଲେ
ଅଞ୍ଚୁନଙ୍କ ସାରଥୀ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରଥକୁ ଦୁଇ ସେନାଙ୍କ ମଧ୍ୟଭାଗକ
ନେଇଗଲେ । ଅଞ୍ଚୁନ ଦେଖିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମାନରେ ପିତାମହ
ଭୀଷ୍ମ, ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ, କୃପାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭ୍ରାତା
ସମ୍ପର୍କୀୟମାନେ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷରେ ଛିଢ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ଅଞ୍ଚୁନ ସାହା
ହବାଇଲେ । ସେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କହିଲେ, ନିଜ ସ୍ଵଜନ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ
ସୈନିକଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ମୁକୁଟ ହାସଳ ହେବାନ
ତାହା ମୋତେ କି ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରିବ ? ଅଞ୍ଚୁନ ସମୂର୍ଧ୍ଵ ଭାବେ
ଅବସାଦଗୁପ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ସେ ନିଜ ଅସ୍ତ୍ରଶଳୀ କୃଷ୍ଣ ସମ୍ମାନରେ
ଭୂମି ଉପରେ ରଖୁ ତାଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ମାଗିଲେ । ଏହି ସମୟରେ
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ ଗୀତାର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା । ଭଗବାନଙ୍କ ମୁଦ୍ରା
ନିସ୍ତତ୍ବାଶାକୁ ମହର୍ଷି ବେଦବ୍ୟାସ ଲିପିବନ୍ଦ କରିଥିଲେ । ଏହା ହି
ଉଗବତ ଗୀତା ଗ୍ରହିତ୍ବ ରୂପ ନେଇଥିଲା । ଗୀତାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ପରମାଣୁମାତ୍ର । ପିତା ଶ୍ରୀରାଧାରୀ ବିଜ୍ଞାନ ପାଠ୍ୟ ମର୍ତ୍ତ୍ଵ ପରିବହିତ

ହିନ୍ଦୁ ପରମା ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ ଗୀତାର ସୁଷ୍ଠୁ
ଦିବସକୁ ଗାତା ଜୟତ୍ତୀ ଭାବେ ପାଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ମାର୍ଗଶାର
ଶୁକ୍ଳ ଏକାଦଶୀରୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ମଧ୍ୟରେ ଗୀତା ଜୟତ୍ତୀ ପାଳନ
କରାଯାଇଥାଏ । ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧ ପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମିରେ ଆହ୍ଵାୟ
ସ୍ଵଜନଙ୍କୁ ଦେଖୁ ମୋହରୁଣ୍ଡ ହୋଇପଢ଼ିଥିବା ଅଞ୍ଚଳନଙ୍କୁ ଯୋଗୀରାଜ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଗାତା ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳନଙ୍କୁ ଛନ୍ଦ
ରୂପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଗାତା ଗାତା ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ
ଏହାକୁ ଗାତା କୁହାଯାଇଥାଏ । ସ୍ଵପ୍ନ ଭଗବାନଙ୍କ ମୁଖ ନିସ୍ତୃତ ବାଣୀ
ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ନାମ ଭଗବତ ଗାତା ହୋଇଛି । ଏହି
ମହାଗ୍ରନ୍ଥରେ ୧୮ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଏବଂ ୭୦୦ ଟି ଶ୍ଲୋକ ରହିଛି । ଭଗବତ
ଗୀତାରେ ଏକାଧିକ ବିଦ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଏହି
ବିଦ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଚାରିଟି ବିଦ୍ୟା ପ୍ରମୁଖ । ଅଭ୍ୟ ବିଦ୍ୟା, ସାମ୍ୟ
ବିଦ୍ୟା, ଜିଶ୍ଵର ବିଦ୍ୟା ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟା । ଅଭ୍ୟ ବିଦ୍ୟା ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ
ଦୂର କରିଥାଏ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି । ସେହିପରି ସାମ୍ୟ ବିଦ୍ୟା
ରୋଗ ଦେଶରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇଥାଏ । ଜୀବ ମଧ୍ୟରେ ସମାନତାର ଭାବ
ପ୍ରକଟ କରିଥାଏ । ଜିଶ୍ଵର ବିଦ୍ୟା ପ୍ରଭାବରେ ସାଧକ ଅହୂ ଏବଂ ଗର୍ବ
ଉଳି ବିକାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥାଏ । ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଅଞ୍ଚାହାରେ
ବ୍ରହ୍ମ ଭାବ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇଥାଏ । ଗାତା ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷୟରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ପଦ୍ମ ପୁରାଣରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏ ଭବ ସାଗରର ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବା
ନିମନ୍ତେ ଗାତା ହଁ ଏକମାତ୍ର ପବିତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ । ଗାତାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ
ଜ୍ଞାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଏ ।

ଗାତା ଏକ ପୁଣ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ, ଯାହା ଘରେ ଘରେ ପରିଚିତ ।
ଏହାକୁ ପୂଜା କରିବାର ବିଧୁ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଉଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧଭୂମିରେ ଏହି ଗାତା ଶଖା ଅର୍ଦ୍ଧନୀଳୁ ଶୁଣାଇଛନ୍ତି ।
ଆଜି ଦେଶରେ ଗାତା ଜୟତ୍ତି ପାଳିତ ହେଉଛି । ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ
ଗାତା ହେଉଛି ମହାଭାରତର ଅଂଶ । ଶ୍ରୀ ବ୍ୟାସଦେବ ହେଉଛନ୍ତି
ଏହାର ସଙ୍କଳନ କର୍ତ୍ତା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନିଜ ଉପଦେଶର ଅଧ୍ୟକ୍ଷାଂଶ
ଶ୍ଵେତରେ ହିଁ କହିଥିଲେ ବ୍ୟାସଦେବ ତାହା ଅବିକଳ ଲିପିବନ୍ଧ
କରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଅଂଶ ସେ ଗନ୍ୟରେ କହିଥିଲେ, ତାହା ବ୍ୟାସଦେବ
ନିଜେ ଶ୍ଵେତକବନ୍ଧ କହିଦେଇଛନ୍ତି, ତା'ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଅର୍ଦ୍ଧନୀ,
ସଞ୍ଚାର ଏବଂ ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରକ ବଚନକୁ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଭାଷାରେ ଶ୍ଵେତକବନ୍ଧ
କରିଛନ୍ତି । ଗାତାରେ ପ୍ରକୃତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କଥ୍ଯ ଶ୍ଵେତ ସଂଖ୍ୟା ୭୨୦,

ବଡ଼ ଓଷା ଓ ଶୈବପାଠ ଧରନେଶ୍ୱର

ଡଃ.ଅରୁଣ୍ଡତୀ ଦେବୀ

ଓଡ଼ିଶା ପରମାରା ସହ ଓଟେପ୍ରୋତ ତାବେ
ଜୁଡ଼ିତ ଧର୍ମମାସ କାର୍ତ୍ତିକର ଏକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ପର୍ବ ହେଉଛି
ବନ୍ଦିଷ୍ଠା । ଏହା କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ଅନ୍ତିମ ଦିବିଷ ଅର୍ଥାତ୍
ମାସାନ୍ତରେ ପାଲିତ ହୋଇଥାଏ । ଉପକୁଳ ଓଡ଼ିଶା
ବିଶେଷକରି କଥକ, ପୁରୀ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
ଆଦି ସ୍ଥାନରେ ବଡ଼ ଓଷା ବେଶ ଭାଙ୍ଗି ଭାବ ସହକାରେ
ପାଲିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଦିନରେ ନିଜର ତଥା
ଆତ୍ମୀୟମାନଙ୍କ କଳ୍ୟାଣରେ ବ୍ରତ ରଖାଯାଇଥାଏ । ବ୍ରତ
ରଖିବା ବ୍ୟତାତ ଆକାଶଦୀପ ଉଠିଥାଏ । ଓଷା ରଖିଥିବା
ବ୍ରତଧାରାମାନେ ଏହି ଦିନ ଉପବାସ ରହିଥାନ୍ତି । ପରଦିନ
ଅର୍ଥାତ୍ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିଜ୍ଞାରେ ଦିଅଁ ଦର୍ଶନ କରି ଭୋଗ ସେବନ
କରିଥାନ୍ତି । କଟକ ମହାନନ୍ଦ ତରରେ ଥିବା ଧବଳେଶ୍ୱର
ପାଠରେ ମହାଆତ୍ମମରରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥାଏ ଏହି
ପର୍ବ । ଏହି ଅବସରରେ ମହାପ୍ରତ୍ଯୁ ଧବଳେଶ୍ୱରଙ୍କ ଠାରେ
ଗଜଭୋଗ ଲାଗି କରାଯାଇଥାଏ । ବ୍ରହ୍ମକୁ ଦ୍ୱାରା ଶାପଗ୍ରୁଷ
ହେବା ପରେ ଦେବରାଜ ଜନ୍ମ ଧବଳେଶ୍ୱର ପାଠକୁ
ଆସି ଶାପମଙ୍କ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ପଦ୍ମପାଣରେ ବର୍ଷତ

ଏଠାରେ ମହାଶିବରାତ୍ରୀ, ଶାତଳଷଷ୍ଠୀ, ବଡ଼ଓଶା ଓ
ଅଶୋକାଷ୍ଟମୀ ଆଦି ପର୍ଵତରୀଣୀ ବେଶ ଧୂମଧାମରେ
ପାଲନ କରାଯାଏ । ବିଶେଷକରି ବୋଲିବମ୍ ଓ କାର୍ତ୍ତିକ
ମାସର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସୋମବାର ଭକ୍ତଙ୍କ ତିଥି ପରିଲକ୍ଷିତ
ହୋଇଥାଏ । ପୁରୀ ଶ୍ରୀମହିରପରି ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ
ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କୁ ପିଣ୍ଡ ଦିଆଯାଏ । ଏଥୁତେ ପବିତ୍ର କାର୍ତ୍ତିକ
ମାସ ସାରା ଶୁଦ୍ଧାଳୁଙ୍କ ତିଥି ଲାଗିଥାଏ । କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁଦ୍ଧ
ତ୍ରୟୋଦଶୀରେ ଏଠାରେ ମହାପ୍ରତ୍ରୁତି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଧରମେଶ୍ୱରଙ୍କ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବଡ଼ଓଶା ପତ୍ରଥାବାରୁ ପ10ଟି ଚଳଚଳିଲ
ହୋଇଥାଏ । ଏହିଦିନ ବିଳମ୍ବିତ ରାତ୍ରରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ
ବଢ଼େଇଛାର ବେଶ ଦେଖୁବା ପାଇଁ ପ10ରେ ଲକ୍ଷାଧିକ
ଶୁଦ୍ଧାଳୁଙ୍କ ସାମାଗମ ଘରିଥାଏ । ବିଡ଼ାଳାସାପଟୁ ଡଙ୍ଗା ଏବଂ
ଆଠଗଢ଼ପଟ୍ଟୁ ଛୁଲାପୋଲ ଦେଇ ହଜାର ହଜାର ଭକ୍ତ
ଏଠାକୁ ଆସି ବେଶ ଦର୍ଶନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥୁତେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ
ପିଣ୍ଡ ଗଜଭୋଗ ପାଇବା ପାଇଁ ରାତି ତମାମ ଉଜାଗର
ରୁହୁନ୍ତି । ଧଳା ଓ ଜିଶୁର ଶରୀର ଏକାକରଣରୁ
ଧରମେଶ୍ୱର ଶର ଉପତ୍ତି । ଏପରି ନାମକରଣ ପଛରେ

ଗ୍ରାମରୁ କଳା ବାହୁରାକୁ ଗୋରି କରି ଏହି ପାଠେ
ଲୁଚିଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ ଗ୍ରାମବାସୀ ତା
ଧରିବା ପାଇଁ ମନ୍ଦିର ବାହୁରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ
ହେଲେ ଗୋର ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ କୋପରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ
ନିମନ୍ତେ ମନ୍ଦିରରେ ଶିବଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରିଥିଲା । ଏଥିରେ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ସ୍ଵାୟଂ ମହାଦେବ ଅପେକ୍ଷାରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ
ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନୀ ବେଶରେ ପ୍ରକଟ ହୋଇଥିଲେ
ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ କ୍ରୋଧର କାରଣ ପଚାରିବାରୁ ସେମାନେ
ଗୋରି କଳା ବାହୁରା ବିଷୟରେ କହିଥିଲେ । ଏହା ଶୁ
ସମ୍ମାନୀ ମନ୍ଦିର ଭିତରକୁ ଯାଇ ଧଳା ବାହୁରା
ଆଣିଥିଲେ । ଯଦ୍ବା ଗ୍ରାମବାସୀ ମିଛୁଆ ସାର୍ବ୍ୟଷ୍ଟ ହୋ
ଗୋରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ବାଟ ଛାଇଥିଲେ । ମହାଦେବ କାଳୀ
ବାହୁରାକୁ ଧଳା ବାହୁରାରେ ପରିଣତ କରିଥିଲେ
ସେଥିପାଇଁ ଧବଳେଶ୍ଵର ନାମକରଣ ହୋଇଥିଲା
କୁହାଯାଉଛି । କେମିତି ଯିବେ : ଭୂରନେଶ୍ଵର ବାରଜ
ନରାଜ ଓ ବିଭାଗୀୟ ଦେଇ କିମ୍ବା ଗୌତ୍ମାର ଦେଇ ଏ
ପାଠକ ଯାଇଛେ । ରାଜଧାନୀର ଏହି ପାଠର ଦତ୍ତା ୫

ମହାନଦୀ ଘେରି ରହିଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଧବଳେଶ୍ଵର ଦ୍ୱାରା
ବେଳି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଫର୍କର୍ଷ ପୂର୍ବ ଲୋକେ ଏଠାଏ
ଡଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବହୁ ସମୟରେ ଦୁଇଜନେ
ଘରିବରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁକ୍ଷମ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଠଚଢ଼ିପାତ୍ର ପାଦଟଳ
ଖୁଲୁକ୍ତ ପୋଲ ନିର୍ମିତ କରାଯାଇଛି । ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିବା
ହେଲେ ଗମନାଗମନର ସାଥୀ ଭାବେ ମୁଖ୍ୟମ୍ୟ ଡକ
କିମ୍ବା ଖୁଲୁକ୍ତପୋଲକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ
ଦାର୍ଢିତମା ଓ ପ୍ରଥମ ଖୁଲୁକ୍ତପୋଲ ଭାବେ ପରିଚିତ । ଏହା
ଶୈଖିଯାତକୁ ଯିବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ ହେଉଛି ମେଲୁଆ ପାଇଁ
କିମ୍ବା ଶାତରତ୍ନ । ଅନୁକୂଳ ପାଶରେ ଗଲେ ସେଠାକାର
ପରିବେଶକୁ ମନ ଭରି ଉପରୋଗ କରାଯାଇପାରିବ
ସେଠାରେ ମୌକା ବିଶାରର ମଧ୍ୟ ସ୍ଵୀଯୋଗ ରହିଛି
ମହାନଦୀରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ମନ୍ଦିରକୁ ଦେଖିବାର ଦୃଶ୍ୟ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନଲୋଭା । ରହଣି ଲାଗି ଏଠାରେ ପାନ୍ତିକୁ
ରହିଛି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା-ସମ୍ପାଦିକା, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଅଶୋଭନୀୟତ
ନିରୋଧ ଆନ୍ଦୋଳନ, କଟକ, ଦରଭାଷ

